

Prisøkningen fra Norsk Helsenett er ikke særlig populær hos tannlegene, sier Niklas Angelus, leder i Nord-Trøndelag Tannlegeforening.

Norsk Helsenett øker prisene:

Tannlegene betaler det samme som legene, men får ikke de samme tjenestene

Norsk Helsenett øker kapasiteten på nettet, og dermed prisene. Men hva skal tannlegene med økt kapasitet når de hverken har e-resept eller elektronisk samhandling? En kikk på sosiale medier viser at disse utgiftene begynner å bli vel sure for mange, og at tannlegene er lei av å betale for noe de ikke får.

 KRISTIN AKSNES
 NIKLAS ANGELUS

Aller først: Jeg vet ikke om alle medlemmene er klar over det, men som tillitsvalgt vet jeg at NTF legger mye arbeid i e-helseområdet, sier tannlege og leder i Nord-Trøndelag Tannlegeforening, Niklas Angelus.

– Rikspolitikerne kjenner ikke detaljene og vet som oftest ikke hva status er, i likhet med leger og pasienter. Når de får høre at vi hverken har e-resept eller en elektronisk samhandling som fungerer, er de overrasket og synes det er hårreisende. «Slik kan vi ikke ha det!» får vi høre. Men det skjer fremdeles lite, sier han.

E-helse er en tung materie å jobbe med, noe også de siste ukenes diskusjoner i storting og regjering om den nye e-helseloven og det omstridte journal- og samhandlingsprosjektet Akson illustrerer.

Elektronisk samhandling

– Saken er at Norsk Helsenett øker prisene, men for oss tannleger fungerer tjenestene fremdeles ikke tilfredsstillende. Vi trenger både e-resept og elektronisk henvisning og samhandling. Disse tjenestene har ikke tannlegene i dag, men vi betaler likevel samme pris som legene for Norsk Helsenett.

– At den elektroniske samhandlingen ikke fungerer, går ut over pasientsikkerheten. Dette er noe som skulle ha fungert, men i praksis ikke gjør det. Vi er avhengige av en sikker måte å overføre pasientopplysninger på, og vi må bruke posten isteden. De innskrenker som kjent sine tjenester, fordi «alt» i samfunnet går elektronisk, men det gjør det jo ikke hos oss. Dette er uheldig hvis informasjon må gå videre raskt, og kostnadsdrivende fordi portoer er blitt svært dyr, fortsetter Angelus

– Et eksempel: Sist uke skulle jeg ta et avtrykk for implantatkroner. Samme dag som pasienten hadde time, mottok jeg brev fra samarbeidende spesialist om at vi måtte vente med å ta avtrykk. Resultatet ble at vi måtte sette opp ny time senere, pasienten måtte ta seg fri enda en gang på jobben, og vi hadde plutselig et stort hull i avtaleboken. Dette hadde ikke skjedd hvis vi hadde hatt en elektronisk samhandling som fungerte, og jeg hadde fått informasjon fra samarbeidende spesialist samme dag han sendte det. Dette er spesielt uheldig i et område med lange reiseveier.

– Et annet eksempel var en pasient som skulle til større operasjon på St. Olavs hospital i Trondheim. Før dette kunne skje, skulle vi behandle tannsettet for infeksjonskilder. Vi fant ut at to tenner måtte fjernes. Det var ikke mulig å komme i telefonisk kontakt med fastlegen når pasienten satt i stolen, men da fastlegen etter en stund ringte tilbake, viste det seg at pasienten var i langt dårligere form enn vi hadde fått

informasjon om. Bra at vi ikke fjernet disse to tennene, for dette måtte gjøres på sykehus. Denne beskjeden burde jeg ha hatt langt raskere, noe som hadde gjort hverdagen utrolig mye enklere for både pasienten, meg som tannlege, legen og de sykehusansatte, sier Angelus.

E-resepten må på plass

– Legene er som oftest ikke klar over at vi ikke har tilgang til e-resept eller kan se pasientens øvrige legemidler og det fører til ekstra arbeid, misforståelser og frustrasjon, fortsetter Angelus.

– Mangelfull informasjon fra pasienten kan også i verste fall ha meget alvorlige konsekvenser. Eller det kan resultere i overforbruk av kritiske medikamenter som for eksempel Paralgin forte. Årsaken til mangelfull informasjon fra pasientens side kan være at de tenker at helseinformasjon ikke er viktig hos tannlegen, eller hva som verre er, at pasienten tar for gitt at «alt» går automatisk og over nett i den digitale hverdagen vi lever i.

– Vi opplever jo dessverre dessuten så alt for ofte at «ingen» tenker på at tannhelsetjenesten bør koples på i pasientforløpet. Det er lettere tilgang til informasjon i resten av helsevesenet enn tannhelsetjenesten. Og dette er uheldig, sier Angelus.

Ikke bare å øke prisene

– Norsk Helsenett øker prisene og vi tannleger får veldig lite igjen for det. Vi får høre at da må vi også bare øke prisene. Men det er ikke så sikkert at vi bare kan det. De store kjedene klarer nok prisøkningene fra Norsk Helsenett uansett, men hva med de små klinikkene?

Både tannleger i Nordland og i Trøndelag opplever at det er hull i avtalebøkene enkelte dager. Tidligere har det aldri vært noe problem. Alle hadde ventelister, og kunne ringe en pasient. Slik er det ikke nødvendigvis lenger. Det går en smertegrense for hva vi kan ta i pris, og samtidig beholde pasientene.

– De fleste tannlegene fikk starte relativt tidlig etter koronanedstengningen tidligere i år, og det er vi veldig glade for. Men det er fremdeles koronapermitterte og -arbeidsledige pasienter som nedprioriterer tannhelse, så ingen ønsker seg økte kostnader.

– En positiv nyhet er ellers muligheten til å bruke et selvvalgt samband, noe som står nærmere beskrevet på NTFs nettsider, avslutter Angelus.

NTF forstår bekymringene

– Fra NTFs side forstår vi bekymringen fra Angelus vedrørende manglende tjenester over Norsk Helsenett (NHN), sier fagsjef i Den norske tannlegeforening, Kirsten Nerheim Ahlsen.

– NTF har blant annet gjennom skriftlig og muntlig høring knyttet til e-helseloven (se NTFs nettsted – www.tannlegeforeningen.no – for høringsuttalelsen) uttrykt våre bekymringer over mangelen på tjenester over helsenettet. NTF har spesifikt kommentert at vi går imot prisøkningen på medlemsavgiften, og at vi har vært bekymret over at medlemmer skulle tvinges over på NHN. Vi ser derfor positivt på at det nå finnes en alternativ løsning når det gjelder Helfo-refusjon gjennom den nye opplastningstjenesten i Helsedirektoratet.

– E-resept og tilgang for tannlegene er et område det har vært jobbet med i mange år, og fortsatt er det slik at det bare er et fåtall tannleger i Viken fylkeskommune som har tilgang til e-resept. All dokumentasjon som behøves for leverandører til å utvikle e-resept versjon 2.5 ligger publisert på NHNs nettsider og er tilgjengelige for alle. Versjon 2.5 har vært gjeldende meldingsformat siden 01.01.18. NTF mener, og har uttrykt overfor helsemyndighetene, at det er viktig at alle tannleger får tilgang til e-resept. Det har med pasientsikkerhet og kvalitet å gjøre, sier Ahlsen

– Når det gjelder NHN er det viktig å orientere om at de utvikler, forvalter og drifter nasjonale e-helseløsninger som helsenorge.no, kjernejournal, e-resept og grunndata, og at det er en sikker digital samhandlingsarena for alle aktører i helse- og omsorgssektoren, hvor en kan kommunisere og utveksle personopplysninger og pasientopplysninger på en lovlig måte.

– Tannlegeforeningen har avtalt et møte med Norsk Helsenett i begynnelsen av november, og har mange temaer å drøfte som er av stor betydning for medlemmene, avslutter Ahlsen.

Norsk Helsenett kommenterer:

– Først vil jeg si at vi har forståelse for at mange norske tannleger synes at kostnadene med Helsenettet er høye i forhold til tjenestene de benytter i dag. Norsk Helsenett øker ikke prisene i 2021, men justerer medlemsavgiften fra 1. januar med 1,3 prosent med bakgrunn i generell prisstigning, skriver Frode Johansen, divisjonsdirektør i Helsenettet i en e-post til Tidende.

– Medlemskap i Helsenettet skal gi verdi for norske tannleger, som for andre medlemmer. Helsenettet er en sikker digital samhandlingsarena for alle aktører i helse- og omsorgssektoren hvor behandlere kan kommunisere og utveksle personopplysninger og pasientinformasjon på en trygg, sikker og lovlig måte. Per i dag åpner det for tjenester som sikker internettilgang, drift av e-post, domene hos Norsk Helsenett,

en sikker fjernhjelpstjeneste som gjør at IT-leverandører kan hjelpe tannlegen uten å komme til kontoret, tjenester for at tannleger kan jobbe med pasientinformasjon fra andre steder enn kontoret (hjemmekontor), tilgang til grunndataregistre og elektronisk meldingsutveksling som direkteoppgjør hos Helfo.

– Når det gjelder elektronisk meldingsutveksling som e-resept, henvisning og epikriser er dette tilgjengelig gjennom Helsenettet i dag. Men dette er tjenester som må utvikles, godkjennes og gjøres tilgjengelig i journalleverandørens programvare. E-resept har vært i bruk hos en av journalleverandørene som tannlegene benytter siden september 2018. En annen er nå inne i slutfasen for å bli godkjent leverandør av e-resept. Når godkjenningen er på plass, kan løsningen testes ut og forhåpentlig lanseres i en ny versjon av programvaren om ikke så lenge. Vi har en god dialog med journalleverandørene, men her er det viktig at også tannlegene setter krav til sin leverandør om at nye tjenester må ruller ut.

– I fremtiden vil samhandling med Helsenorge.no være et spennende område som kan gi mange nye funksjoner som tannlegene kan benytte. Eksempler på dette er elektronisk bestilling av timer og dialog med pasient. For å benytte funksjonalitet som e-resept, henvisninger og samhandling mot Helsenorge.no direkte fra journalsystemet er medlemskap i helsenettet en forutsetning

– En ting som påvirker totalkostnaden for tannleger, er det faktum at Telenor legger ned kobbernettet i Norge. Dette tvinger flere tannleger over på fiberlinje med høyere kapasitet til en høyere månedspris. Tannlegene opplever derfor at totalkostnaden med tilknytning til Helsenettet øker. Her har Norsk Helsenett, som tannlege Niklas Angelus sier, åpnet for at tannlegene kan velge å koble til helsenettet ved hjelp av egen internettleverandør. Tannlegene kan dermed velge om de benytter Norsk Helsenett som leverandør av tilknytningen til Helsenettet eller om de benytter en annen leverandør. For tannleger som allerede har en internettilinje vil det kunne gi besparelser. Det er bare å kontakte Norsk Helsenettet om det er spørsmål til dette. Priser på ulike alternativ og mer informasjon finnes på nhn.no.

– Norsk Helsenett skal legge til rette for at medlemskapet gir mer verdi for tannlegene og oppfordrer derfor alle til å komme med tilbakemeldinger om ønskede tjenester som bidrar til dette. I begynnelsen av november skal Norsk Helsenett i møte med Tannlegeforeningen, og jeg håper at vi sammen kan tilgjengeliggjøre og utvikle ny funksjonalitet i Helsenettet, som forenkler en tannleges hverdag på en trygg og sikker måte, avslutter Johansen.